

Artysta

Albert Lipczinski urodził się w Lęborku (niem. Lauenburg) w Prusach 20 grudnia 1876 roku, zmarł zaś 15 maja 1974 roku w Sopocie, w Polsce. Jego mistrzami byli między innymi Adolf Männchen, artysta dekorator z Gdańska, później zaś w Liverpoolu Gerard Chowne; wpływ na jego twórczość miał też walijski artysta Augustus John.

Lipczinski był uzdolnionym grafikiem; jego prace to przede wszystkim portrety olejne. Obrazy Lipczinskiego po raz pierwszy pokazano publicznie w Liverpoolu w roku 1906; ostatnia wystawa jego malarstwa odbyła się w tym mieście w roku 1925. W latach 1906–1925 prace Lipczinskiego wystawiono osiem razy na dorocznej liverpoolskiej wystawie jesiennej, organizowanej w Municipal Art Gallery (obecnie Walker Art Gallery) oraz cztery razy w jego własnym klubie artystycznym, The Sandon Studios Society. Później prezentowano je między innymi na wystawie wiosennej w Birkenhead Art Gallery w latach 1913 i 1914 oraz na wystawie wiosennej w Cartwright Hall Municipal Art Gallery w Bradford.

Około roku 1919 Lipczinski wyjechał z żoną z Anglii do Wolnego Miasta Gdańska, gdzie kontynuował pracę artystyczną, stworzywszy w Gdańsku (niem. Danzig) własne studio; pracował też w swoim domu w Sopocie (niem. Zoppot). Drugi, znacznie późniejszy okres prezentacji prac artysty wiąże się z wystawami w Künstlerhaus w Berlinie w grudniu 1939 roku, w Kunsthalle Nordpark w Sopocie w roku 1941, w muzeum we Wrocławiu (niem. Breslau) w roku 1943 oraz w muzeum miejskim w Gdańsku w roku 1944; artysta miał wtedy sześćdziesiąt siedem lat. W tym późnym okresie prezentacji prac Lipczinskiego uhonorowano go, zaliczając wraz z innymi do gdańskiej grupy artystycznej.

Za życia artysty odbyło się kilka małych wystaw monograficznych, takich jak wystawa w hallu nowego Repertory Theatre w Liverpoolu w roku 1912 oraz wystawa jego prac w Little Gallery na Great Marlborough Street w Londynie w roku 1914, przed wybuchem pierwszej wojny światowej.

Dwie najważniejsze prezentacje prac Lipczinskiego odbyły się w ramach wystawy sztuki współczesnej i postimpresjonizmu w siedzibie The Sandon Studios Society w Liverpoolu w latach 1911 i 1913. Wystawę z roku 1911 możemy dziś uznać za ważne, choć niedostrzeżone wydarzenie artystyczne tamtego okresu, gdyż pierwszy raz w historii, poza Londynem, zaprezentowano na niej w Anglii prace Picassa, Matisse'a, Gauguina, van Gogha i Cézanne'a.

Alegoryczny obraz Lipczinskiego, ukończony przed rokiem 1919, przedstawiający artystę i jego żonę w stanie wyidealizowanym jako nagich myśliwych wyswobodzonych z więzów konwencji. (Ze zbiorów prywatnych).

Wstęp

Książka, którą mają Państwo w ręku, jest opowieścią o bohemicznej artystycznej i o historii miłości artysty Alberta Lipczńskiego oraz jego fascynującej żony Elizabeth, historii uwikłanej w burzliwe dzieje środowisk i ruchów społecznych Liverpoolu. Kreśląc obraz wybranych ważnych motywów i wydarzeń długiego i bogatego życia, jakie było udziałem artysty, wprowadza czytelnika w niektóre wątki jego zapomnianej sztuki i talentu.

Lipczński jest nieznanym szerszym kręgom odbiorców twórcą portretów, o którym dotąd nie pisano. Pionierska praca, której się podjął autor, doprowadziła go do frapujących odkryć tak w angielskim Liverpoolu, jak i w Polsce – w Sopocie i w Gdańsku. Przebyty szlak ukazał mu zmienne losy człowieka, który stał się obcy we własnej ojczyźnie, człowieka, którego życie pod wieloma względami stanowi uniwersalne przesłanie, mówiące nam o doświadczeniu tożsamości europejskiej XX stulecia.

Choć niniejsza praca prezentuje też niektóre z nieznanych dotąd dzieł tego artysty, jej tematem jest przede wszystkim niezwykłość doświadczenia tego artysty i jego epoki. Albert i Elizabeth nie mogą sobie rościć prawa do sławy czy istotnego znaczenia w dziejach; bywali przede wszystkim gośćmi przy stołach innych, dopasowując się w swych wędrówkach do gustów i poczynań gospodarzy. Doświadczenie Lipczńskiego, będące przede wszystkim doświadczeniem przybysza z zewnątrz, daje nam sposobność spojrzenia na nowo, niekonwencjonalnie na znane brytyjskiemu czytelnikowi sytuacje. Patrząc wraz z nim, możemy dostrzec wyjątkowość klubu artystycznego, do którego należał, The Sandon Studios Society w Liverpoolu, jednoczącego swych członków w duchu twórczego braterstwa; możemy też poczuć smak romantycznej przygody przeżywanej przez artystę z Cyganami w północnej Walii i doświadczyć kondycji człowieka, który znalazł się na obrzeżach rewolucyjnych ruchów społecznych w przedwojennym Liverpoolu. Doświadczenia Lipczńskiego pozwalają nam też zrozumieć gorzki wykluczenia doznany w nowym państwie polskim, w którego granicach znalazła się jego mała ojczyzna w wyniku drugiej wojny światowej.

Podczas wydarzeń, w których uczestniczyli Albert i Elizabeth, rzadko wymieniano ich imiona, a jeżeli już padały, to jedynie mi-